

Spørgsmaalet endnu ikke foreligger opklaret. Forf. nøjes med enkelte faktiske Bemærkninger.

Med disse spredte Bemærkninger, som den foreliggende Bog om Truster og Karteller har givet Anledning til, skal jeg anbefale den, som en alt i alt god og „up to date“ Haandbog for dem, der interesserer sig for det behandlede Emne.

Alf Ussing.

KARL HILDEBRAND: *Donaumonarkiet i Krig*. Studier och intryck i Österrike-Ungern Juni—Juli 1915. Hugo Gebers Forlag, Stockholm. 184 Sider.

Forfatterens aabenbare Sympathi for Østerrigerne hindrer ham ikke i at søge af et redeligt Sind at give en saa objektiv Fremstilling af Forholdene i Dobbeltmonarkiet som muligt — hvad der vistnok ogsaa gennemgaaende er lykkedes ham. Han har rejst meget dernede og set meget — og nøjes ikke med at redegøre for de økonomiske Sider af Krigen, men bringer veltalende Beskrivelser af Oplevelser ved Fronterne. Selvom ogsaa dette har sin betydelige Interesse — navnlig et Par Afsnit fra den italienske Grændse, der giver et meget levende Indtryk af de uhyre Vanskeligheder, som dette Terrain frembyder for en Angriber, — er det dog mest hans Udredning af Krigens Indflydelse paa Samfundsliv og økonomiske Forhold man søger. Forf. har her fremskaffet mange interessante Oplysninger, men kunde maaske i det hele have været noget mere dybtgaaende. Han vil til sit Forsvar kunne gøre gældende, at Bogen er beregnet paa et større Publikum end Økonomerne.

S. R.

Bostadskommissionens utredningar. IV, 1ste og 2den Del: Belåning av bostadsfastigheter i Sverige år 1912 av KURT BERGSTRÖM. VII, 1ste og 2den Del: Bostadsfrågan i utlandet av ERIK SJÖSTRAND. P. A. Norstedt & Söner, Stockholm.

Meget belejligt kommer nu, medens Boligspørgsmaalet saa stærkt beskæftiger Sindene, de første af den svenske „Bostadskommissions“ Publicationer. Det er Værker, der allerede ved deres Ydre indgyder Respekt — det ene tæller godt 1000 Sider, det andet er ikke langt fra de 500 — og hvis Indhold tilfredsstiller alle rimelige Krav paa virkelig Besked om Sagen. Der er god Anledning til at beundre den Planmæssighed og Grundighed, hvormed den svenske Kommission gaar frem: som Baggrund for sin Fremstilling af Forholdene i Landet selv og sin Indstilling om Formerne for en hensigtsmæssig Boligpolitik lader den udarbejde en meget omfattende og meget alsidig Oversigt over Boligforholdene i andre Lande og de Veje til Boligspørgsmalets Løsning, man der har betraadt. Dernæst tager den enkelte for Boligproduktionen betydningsfulde Spørgsmaal op til særlig Behandling, f. Ex. „Belåning av bostadsfastigheter i Sverige“ og „Byggnadsborgerärs rättsliga ställning i Sverige och utlandet“; endelig giver den naturligvis udførlige Redegørelser for Boligforhold og Byggevirksomhed i Sverige og ikke blot i mere almindelige Træk, men ogsaa i Form af „Lokalmonografier“ og særlige „Bostadsbeskrivningar“ for enkelte større Byer (hidtil Norrköping, Jönköping, Sundsvall).

Den hele Række af Skrifter vil omfatte otte Bind — de fleste atter i to eller flere Dele. Foruden enkelte af Lokalmonografierne er foreløbig udkommet Dr. Erik Sjöstrands Fremstilling af Udlandets Boligforhold og fil. lic. Kurt Bergströms Undersøgelse over svenske Ejendommers Prioriteringsforhold. Det vil føre for vidt her at gaa nærmere ind paa Indholdet af disse anselige Værker: begge Forfattere har tilvejebragt et usædvanligt rigt Materiale til Emnets Belysning — lige samvittighedsfuldt behandlende almindelige Synspunkter som Detailspørgsmaal. Ved Udarbejdelsen af det sidstnævnte af Værkerne meldte sig det Spørgsmaal, om man kunde nøjes med at indhente Oplysninger om Laaneforholdene i Ejendomme bestemt til Be-

boelse for mindre bemidlede — hvad der efter Bostadskommissionens Formaal i og for sig havde været tilstrækkeligt. Af baade principielle og praktiske Grunde maatte imidlertid en saadan Begrænsning opgives. Der er da indhentet detaillerede Oplysninger om hvert enkelt Laan i samtlige svenske Beboelsesejendomme (baade i Byerne og paa Landet) — det kan vistnok uden Overdrivelse siges, at Undersøgelsen er den i sin Art mest omfattende, der er foretaget i de skandinaviske Lande.

Dr. Erik Sjöstrand helliger Tyskland mest Opmærksomhed — fordi man her gennem mange Aar saa systematisk har arbejdet for Boligspørgsmaalets Løsning. Afsnittet om Danmark siger god for Forf.'s Indsigt og Nøjagtighed i Fremstillingen. Pudsigt nok, at man skal søge til en svensk Forfatter for at finde en (ganske vist ikke udtømmende) Oversigt over vore Byggeforeningers Historie og Udvikling: selv har vi i hvert Fald ingen nyere.

Der er af den svenske Bostadskommission her udført et grundlæggende Arbejde, som vil komme den danske Kommission til Nytte. Den vil kunne koncentrere sig om de specielt danske Forhold — Udlandets er i Dr. Sjöstrand's Arbejde belyst saa indgaaende og alsidigt, som det kan ønskes.

For Fuldstændighedens Skyld tilføjes, at Værket ledsages af en Mængde instruktive Billeder og Planer.

S. R.

ERIK SJÖSTRAND: Bostadsreform genom föreningar och boplag i Tyskland P. A. Norstedt & Söner, Stockholm. 45 Sider.

Det foreliggende lille Skrift er udgivet af „Centralförbundet för socialt arbete“ som Nr. 1 i dets Serie om Boligspørgsmaalet. Det giver i noget sammentrængt Form Afsnittet om „Allmännyttiga sammenslutningar för bostadsändamål“ i Forf.'s store Arbejde til Bostadskommis-